

za
WODY
warszawskie

— WAKACYJNA GRA MIEJSKA —

Opracowanie: Ewa Kamińska-Bużalek, Gosia Świderek,
Anna Stańczuk

Ilustracje i skład: Julita Blady-Cłapa, Magdalena Krzywkowska

Wydawca: Ośrodek Działań Ekologicznych „Źródła”
90-602 Łódź, ul. Zielona 27
tel. 42 632 81 18, fax 42 291 14 50
office@zrodla.org
www.zrodla.org

Partnerzy projektu:

M U Z E U M
M I A S T A
Ł O D Z I

ISBN: 978-83-64595-04-2

Wydanie pierwsze

Łódź 2014

„zaWODY warszawskie. Wakacyjna gra miejska” jest publikacją dostępną na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa 3.0 Polska. Pewne prawa zastrzeżone na rzecz Ośrodka Działań Ekologicznych „Źródła”.

Internetowa wersja publikacji: www.woda.edu.pl

Projekt jest współfinansowany ze środków
NFOŚiGW.

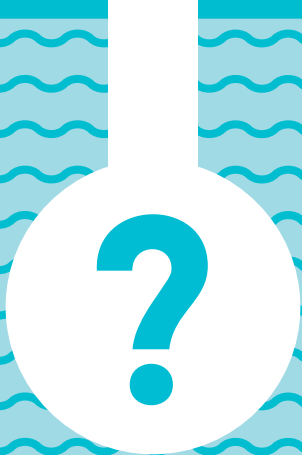
Drodzy warszawianie, drogie warszawianki!

Skoro ta niewielka książeczka trafiła w Wasze ręce, oznacza to prawdopodobnie, że jesteście zainteresowani udziałem w wakacyjnej grze miejskiej. Organizuje ją dla Was Ośrodek Działań Ekologicznych „Źródła”, który od 20-stu lat zajmuje się edukacją. Może uczestniczyliście kiedyś w naszych warsztatach? A może Wasze dzieci były u nas na bezpłatnych zajęciach?

Na to lato przygotowaliśmy dla mieszkańców i mieszkanki Warszawy bezpłatną grę, pełną atrakcji. Zapraszamy do wspólnej zabawy i odkrywania tajemnic miasta! O szczegółach piszemy na stronach 12-29. Nasza gra to nie tylko letnia rozrywka, ale i (bezbolesna) nauka – w miłych okolicznościach. W książeczce znajdziecie trochę ciekawostek dotyczących wody. Jeśli Was zainteresują, zajrzyjcie koniecznie na stronę www.woda.edu.pl – tam informacji jest więcej i są one bardziej szczegółowe.

Owocnej lektury, dobrej zabawy!
Do zobaczenia!

Woda, woda...

O co ten szum?

O Ziemi mówi się czasem „błękitna planeta”. Jednak choć w ok. 70% pokrywa ją woda, zaledwie 2,5% to woda słodka, która nadaje się do picia. Słodka woda przestała być zasobem odnawialnym – zużywamy jej więcej i szybciej, niż jest w stanie się odtworzyć.

Czy mieszkając w Polsce mamy powody, by przejmować się kurczącymi się zasobami wody? Jesteśmy dumni z naszych rzek, mokradł i imponujących jezior, które chcielibyśmy ogłosić jednym z nowych cudów świata. Jednak polskie zasoby naturalne są skromne, porównywalne z zasobami Egiptu. Mamy najmniej wody spośród wszystkich krajów europejskich i amerykańskich, a także w porównaniu z wieloma krajami środkowej Afryki czy południowej i środkowej Azji.

Woda prawem czy luksusem?

Dostęp do czystej wody i warunków sanitarnych uznaje się za prawo człowieka. Jednak obecnie ponad 800 milionów ludzi cierpi z powodu braku dostępu do czystej wody pitnej. Oznacza to nie tylko banalne kłopoty w życiu codziennym (takie jak utrudnienia w kąpieli czy splukiwaniu toalety), których w naszej części Ziemi możemy doświadczyć w trakcie awarii czy remontu wodociągów. Brudna woda to również śmiertelne choroby, takie jak malaria, dur brzuszny, cholera, czerwonka i biegunka, pochłaniające każdego roku więcej ofiar niż jakakolwiek wojna. Około połowa wszystkich łóżek szpitalnych na świecie jest zajętych przez osoby cierpiące na schorzenia związane z wodą.

Ograniczony dostęp do czystej wody to też mniejsze szanse życiowe kobiet i dziewczynek. To one zgodnie z tradycją mają za zadanie troszczyć się o dom – prać, gotować, sprzątać, opiekować się rodziną – więc spędzają długie godziny na wędrówkach do studni. Jest to czas, który mogłyby poświęcić nauce lub pracy zarobkowej i wyrwać się z nędzy.

San Francisco wprowadziło wiosną 2014 roku zakaz sprzedawania na swoim terenie wody w plastikowych butelkach. Do tej pory w tym 800-tysięcznym mieście wyrzucało się rocznie ok. 15 milionów PET-ów. Do wyprodukowania każdego z nich potrzeba było 3 razy więcej wody, niż wynosi jego objętość. A produkcja to tylko pierwszy etap. Po wlaniu do butelek woda jest transportowana, nierzadko na znacznej odległości. Oznacza to najczęściej podróż ciężarówkami, które zanieczyszczają powietrze spalinami oraz emitują hałas. Im większa odległość, jaką pokonuje dany produkt, tym gorzej dla środowiska.

Nabici w butelkę

Bombardowani przez reklamy, zaczęliśmy wierzyć, że picie wody butelkowanej to gwarancja zdrowia i urody. Płacimy za nią w Polsce nawet kilkaset razy więcej niż za „kranówkę”. I w większości przypadków dajemy się nabici w butelkę, ponieważ oferowany nam produkt nie jest w niczym lepszy od wody, którą mamy w domu na wyciągnięcie ręki. Tylko część wód sprzedawanych w sklepach to wody mineralne, czyli posiadające większą ilość mikroelementów i właściwości lecznicze.

Małże na straży czystości

Jak ocenić czystość wody? Podstawowym narzędziem powinien być tzw. monitoring biologiczny. Obecność i liczba organizmów danego gatunku może nam wiele powiedzieć o stanie środowiska.

Niektóre z takich organizmów są widoczne gołym okiem. Należą do nich m.in. sinice, których zakwity powodują zmianę koloru wody na niebieskozielony. Mogą one również tworzyć na jej powierzchni spienione kożuchy. Zakwit sinic jest wskaźnikiem dużej eutrofizacji wody, często będącej skutkiem wysokiego stężenia nawozów z pól uprawnych oraz obecności ścieków bytowych w zbiorniku wodnym.

Biomonitoring stosowany jest w niektórych wodociągach. Dobrym przykładem jest Łódzki Zakład Wodociągów i Kanalizacji, gdzie nad czystością wody „czuwają” ryby i małże żyjące w akwariach, gdzie ujmowana i uzdatniana jest woda. Małże w obecności zanieczyszczeń natychmiast reagują zamknięciem muszli.

O oszczędzaniu wody mniej banalnie

Oszczędzać wodę można na wiele sposobów, nie tylko dbając o zakręcanie kranu i wymieniając cieknące uszczelki, o czym słyszał już chyba każdy przedszkolak w Polsce. Oczywiście możliwości będą różne w zależności od tego, gdzie mieszkamy bądź pracujemy.

Największe pole do popisu mają właściciele ogródków. Warto np. zainstalować w ogrodzie dodatkowy „letni” kran. Można pod nim płukać warzywa czy myć dłonie, a woda posłuży do podlewania ogrodu, zamiast zapełniać szambo bądź spływać do kanalizacji. Warto też zbierać do beczki deszczówkę spływającą z dachu – można ją będzie wykorzystywać do podlewania kwiatów albo do prania (deszczówka jest bardzo miękka, ale w niektórych lokalizacjach może być zanieczyszczona pyłem unoszącym się w powietrzu).

W budynkach użyteczności publicznej wodę z opadów można z kolei gromadzić w zbiorniku i następnie używać jej do spłukiwania toalet. W domowych warunkach toalety można spłukiwać wodą pochodzącą z prania lub mycia rąk, choć oczywiście wymaga to odpowiedniego skonstruowania instalacji.

Metod oszczędzania wody jest wiele. Znając własne mieszkania i biura, z pewnością znajdziemy wodę przeciekającą nam przez palce.

Pożegnanie z rynsztokiem

Zbudową kanalizacji ruszono w polskich miastach pod koniec XIX wieku. Wtedy powstały projekty m.in. dla Warszawy i Krakowa. Łódź musiała jeszcze trochę poczekać, gdyż rozwój infrastruktury nie nadążał za gwałtownym wzrostem liczby ludności przybywającej za pracą do „ziemi obiecanej”.

Wcześniej ulice miast tonęły w błocie wymieszanym z nieczystościami wylewanymi z nocników, kuchni oraz rzeźni. Prze-

chodnie, aby nie ugrzęznąć w ulicznej brei, chodzili po wykładanych na ziemi deskach. Deski te szybko się zużywały, toteż przykrywano je nowymi, co powodowało szybkie podnoszenie się poziomu ulic. Wykopaliska w Elblągu pokazały, że warstwy z XIII wieku znajdowały się co najmniej 4 metry niżej od dzisiejszego poziomu.

Plany budowy kanalizacji napotykały mimo to na społeczny opór. W Warszawie najgłośniej protestowali właściciele kamienic. Odmawiali podłączenia budynków do sieci, ponieważ nie chcieli ponosić kosztów. Zgrozą napełniała ich także myśl o „przeniesieniu” latryny do mieszkania – ostatniego bastionu chroniącego przed fetorem. Przewidywano, że mieszkania wyposażone w sedesy stracą na wartości. Obawiano się także, że kanalizacja zaszkodzi zdrowiu mieszkańców. Ścieków co prawda nie będzie widać, ale spod ziemi będzie się sączyć trujące powietrze.

Jak widać, proekologiczne rozwiązania zawsze miały zaciekłych wrogów.

Woda na upały

Gdy nadchodzą upały, na ulicach wielu polskich miast ustawia się tzw. kurtyny wodne. Czy to dobre rozwiązanie? Kurtyny wodne cieszą, zachęcają do zabawy i wygłupów, jednak zużywają ogromne ilości cennych zasobów (wodę pitną, energię), przynosząc poprawę mikroklimatu tylko na chwilę. Często tryskająca z nich czysta woda nie ma gdzie wsiąkać w grunt, nie podlewa roślin, spływa po betonowej powierzchni wprost do kanalizacji deszczowej. Marnuje się.

Czy są lepsze sposoby na miejską spiekotę? Miasta potrzebują więcej parków, skwerów, trawników, przybłokowych ogródków, porośniętych roślinnością dachów, oczek wodnych... Słowem: więcej zieleni, mniej betonu. To nie tylko kwestia estetyki, ale także naszego zdrowia i dobrego samopoczucia.

Woda pod naszymi stopami

Woda nie „rodzi się” pod ziemią. Zaso-
by wód podziemnych tworzy zawsze
woda pochodząca z opadów albo z rzek,
jezior i mórz, choć różny mógł być czas,
w którym się gromadziła.

Miejsce, w którym woda wypływa na po-
wierzchnię, to źródło. Przeważnie jednak
woda podziemna pozostaje w kontakcie
z rzeką na całej jej długości. Zwykle wody
podziemne zasilają rzekę, choć bywa też
na odwrót. Dlatego w szczególnych sy-
tuacjach izoluje się rzekę od wód pod-
ziemnych – tak jest np. w okolicy kopalń
odkrywkowych koło Bełchatowa. Odcinki
koryt rzek Widawki i Krasówki wybetono-
wano, aby woda wypompowywana z ko-
palni nie wsiąkała z powrotem w grunt.
Interesującym przypadkiem jest też Za-
lew Sulejowski. Aby woda nie wsiąkała
w piaszczyste dno zbiornika, wyłożono je
folią.

Woda w bawełnianym tiszercie

U nicestwienie Jeziora Aralskiego to wyjątkowo drastyczny przykład na to, jak katastrofalne skutki może mieć nieprzemyślana interwencja człowieka w środowisko naturalne. Jezioro, które dawało zajęcie setkom tysięcy osób, zmniejszyło swoją objętość o ok. 80% i podzieliło się na dwa niezależne zbiorniki. Tysiące kilometrów kwadratowych jeziora, niegdyś pełnego ryb, zamieniło się w jałową pustynię.

Szacuje się, że każdego dnia wiatr wywiewa 200 000 ton soli z piaskiem pochodzących z wyschniętego dna. Jak do tego doszło? Jezioro Aralskie

ma charakter bezodpływowy. Położone w pustynnej części Azji, zasilane jest głównie przez dwie rzeki: Syr-Darię i Amu-Darię. Rzeki te zbierają rocznie 118 km³ wody. Wskutek masowych melioracji przeprowadzonych przez władze Związku Radzieckiego 107 km³ wody jest pobierane przez człowieka i w 90% kierowane do nawadniania pól i plantacji założonych wzdłuż rzek.

Główną uprawą tego regionu jest bawełna, stanowiąca jeden z głównych towarów eksportowych krajów środkowej Azji. By uszyć jedną parę spodni, potrzeba około pół kilograma surowej bawełny. Aby taką jej ilość wyprodukować, należy zużyć niespełna 15 tysięcy litrów wody.

Jezioro pozbawione naturalnego zasilania kurczyło się w zastraszającym tempie – jego poziom obniżał się o metr rocznie, jednocześnie rosło zasolenie zbiornika. Po czasach świetności pozostały jedynie statki, które dziś zalegają na pustyni dziesiątki kilometrów od brzegów.

za WODY warszawskie

Włącz się do gry!

Aco, jeśli Syrenki żyją naprawdę? Pomyślałeś lub pomyślałaś po przeczytaniu listu z butelki, która zdawała się być jednym z wielu śmieci na nadwiślańskiej plaży. Tylko kto wysłał ten list?

Podczas mglistego świtu, spacerując brzegiem Wisły, zobaczyłeś pod swoimi stopami butelkę, jedną z wielu. Martwi Cię to nie od dziś, że po każdym letnim wieczorze na plaży jest tyle śmieci, więc schyliłeś się, by ją podnieść i wyrzucić do kosza, ale zobaczyłeś, że w środku jest... list? Tak! To list!

Dzielna Ratowniczo, Odważny Ratowniku!

Ryzykuję właśnie życie, ale warto, bo już niebawem choroba „bezmyśli” może zaatakować całe miasto i wszyscy zginiemy! Wiem o niecnym planach...

Dowiadujesz się, że pewien sfrustrowany naukowiec, od lat zajmujący się badaniem syren, jest przekonany o istnieniu tych mitycznych istot. Wyśmiewany przez innych, postanowił w końcu zemścić się

na wszystkich, którzy mu nie wierzą. Aby dowieść swojej racji, planuje pewnego dnia zatruć wody Wisły, a tym samym wszystkie stworzenia, które w niej żyją. Już opracował plan, a nawet przygotował truciznę, której nie da się wykryć w laboratoriach. Truczyna ta dostanie się też do wody dostępnej w kranach, a nawet najmniejszy kontakt z nią spowoduje tajemniczą chorobę „bezmysli”. Zdrowi pozostaną tylko Ci, którzy będą w posiadaniu eliksiru życia i dowiedzą się, jak z niego korzystać.

Już niewielka ilość tego płynu może Cię ocalić, ale aby zapobiec katastrofie, musisz zebrać więcej antidotum, a przede wszystkim zatrzymać szalonego naukowca! Mogą Ci pomóc w tym Reprezentantki i Reprezentanci różnych zawodów, którzy będą na Ciebie czekać we wskazanych punktach miasta. Podzielią się z Tobą wiedzą i antidotum, tylko jeśli wykonasz wyznaczone przez nich zadania.

Aby powstrzymać plan zatrucia Wisły, musisz do końca sierpnia zbierać co najmniej 1,5 litra tajemniczego eliksiru, czyli 10 pieczętek. Nie będzie to łatwe, ale skoro przeczytałeś tę wiadomość, jej Nadawca wierzy w Twój sukces! Zatem do dzieła!

Zasady gry

Witaj, Dzielna Ratowniczo!

Cześć Odważny Ratowniku!

Trzymamy kciuki za wykonanie misji i gratulujemy, że podjąłeś się niełatwego zadania uratowania Wisły i mieszkańców Warszawy przed szalonym naukowcem!

Jeśli nawet Syrenki żyją naprawdę, niestety nie tylko ich dobro jest zagrożone. Na szczęście są ludzie wykonujący różne zawody, którzy pomogą Ci zapobiec katastrofie. Dowiesz się, co masz robić, kiedy ujrzysz hasło „zaWODY warszawskie” i wykonasz konkretne zadania.

Zastanawiasz się, co dalej? Na początek podążaj za instrukcją umieszczoną poniżej:

- 1** W grze możesz wziąć udział w dowolnym terminie od 1 lipca do 31 sierpnia 2014. Dobrze się zastanów!
- 2** Na stronach 21-23 znajdziesz nazwy „Miejscówek”, adresy oraz mapę z zaznaczonymi punktami, do których należy się udać w celu otrzymania „Książeczki wodnej”.

- 3 W dowolnej „Miejscówce” pobierz „Wodną książeczkę”. Będą w niej wszystkie niezbędne informacje, a na jej ostatniej stronie znajdziesz Kartę gracza.
- 4 „Miejscówki” możesz odwiedzać w dowolnej kolejności. Czekają tam na Ciebie rozmaite zadania. Aby pobrać zadanie, udaj się do Miejscówki, znajdź miejsce oznaczone plakatem gry „zaWODY warszawskie” i poproś Reprezentanta/Reprezentantkę (pracującą tam osobę) o dalsze instrukcje. Po wykonaniu zadania pokaż je Reprezentantowi/Reprezentantce, a otrzymasz na Karcie gracza pieczętkę. Każda pieczętka symbolizuje 150 ml tajemniczego eliksiru. Na śmiałków, którzy zdobędą najwięcej płynu, czeka nagroda!
- 5 Więcej antidotum możesz uzyskać biorąc udział w wydarzeniach dodatkowych, tj. spacerach miejskich oraz otwartych warsztatach. Informacje o nich zamieszczone są na stronach 26-29, a także na stronie www.woda.edu.pl/warszawa w zakładce „Wydarzenia towarzyszące” oraz na profilu gry na Facebooku (nazwa profilu: „zaWODY warszawskie”). Na niektóre wydarzenia obowiązują zapisy, nie przegap ich!
- 6 Po zakończeniu gry oddaj Kartę gracza Reprezentantowi/Reprezentantce w dowolnej „Miejscówce”. Grę możesz zakoń-

czyć w dowolnym momencie. Nie musisz realizować wszystkich zadań, aby uznać za wystarczający Twój wkład w ratowanie miasta przed szalonym naukowcem.

7

Wśród śmiałków, którzy zdobędą największą ilość antidotum (co najmniej 1,5 litra, czyli 10 pieczętek), 8 września w Służewskim Domu Kultury, na specjalnej uroczystości połączonej z pokazem filmu, zostaną rozlosowane nagrody!

8

Udział jest bezpłatny!

Powodzenia!

Udział w grze jest jednoznaczny z akceptacją Regulaminu dostępnego na stronie www.woda.edu.pl/warszawa oraz we wszystkich „Miejscówkach”.

Miejscówki

„Miejscówki” możesz odwiedzać w dowolnej kolejności. Do każdej można wejść bezpłatnie, choć w przypadku niektórych występują pewne ograniczenia – informacje podane są poniżej.

Odwiedzając punkty, zawsze noś przy sobie długopis i notes.

Zamek Królewski w Warszawie

pl. Zamkowy 4, Punkt Informacji

pn.-śr., pt.-sb. 10:00-17:00

czw. 10:00-19:00 / niedz. 11:00-17:00

(dla uczestników gry wstęp bezpłatny)

Muzeum Łazienki Królewskie w Warszawie

ul. Agrykoli 1, Stara Kordegarda

pn.-niedz. 10:00-16:00

(wstęp do Parku bezpłatny)

Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie

ul. Stanisława Kostki Potockiego 10/16,

Oranżeria, pn.-niedz. 10:00 -18:00

(w czwartki wstęp do Parku bezpłatny)

Muzeum Sportu i Turystyki w Warszawie

ul. Wybrzeże Gdyńskie 4

wt.-niedz. 10:00-17:00

(w soboty wstęp bezpłatny)

Służewski Dom Kultury, ul. J. S. Bacha 15

Sekretariat, pn.-pt. 10:00-16:00

Komisariat Rieczny Policji
ul. Wybrzeże Szczecińskie 6,
pn.-niedz. 10:00-19:00

Uniwersyteckie Centrum Wolontariatu
budynek BUW, ul. Dobra 56/66
pn.-czw. 9:00-17:00, pt. 9:00-16:00

K. S. Delta Warszawa, Przystanek Cafe,
ul. Jeziorna 2
pn.-niedz. 13:00-19:00

Żeglarski Klub Turystyczny „REJSY”
ul. Solec 8 (Port Czerniakowski), Bosmanat
pn.-niedz. 10:00-20:00
Być może trzeba będzie znaleźć Bosmana, przy-
gotuj się na spacer!

Cud Nad Wisłą*
Bulwar Flotylli Wiślanej, Płyta Desantu
pn.-niedz. 12:00-17:00

Pomost 511*
Bulwar Flotylli Wiślanej, Płyta Desantu
pn.-niedz 12:00-17:00

Kurort*
Bulwar Flotylli Wiślanej, Płyta Desantu
pn.-pt.15:00-20:00
sb.-niedz. 12:00-20:00

Temat Rzeka
Plaża przy Moście Poniatowskiego (strona praska)
pn.-pt.12:00-18:00
sb.-niedz. 12:00-16:00
Może przydać się aparat fotograficzny!

Plażowa

Plaża przy Moście Poniatowskiego (strona praska)
pn.-pt.12:00-18:00 / sb.-niedz. 12:00-16:00

Boogaloo Beach Bar

ul. Wybrzeże Gdyńskie 2 (Plaża na Żoliborzu)
wt.-pt.14:00-18:00
sb.-niedz. 16:00-19:00

Małpi Biznes, ul. Smolna (w budynku Dworca
Warszawa Powiśle)
pn.-pt. 9:00-17:00

Filtry Cafe, ul. Niemcewicz 3
pn.-niedz. 10:00- 20:00

Południk Zero, ul. Wilcza 25
pn.-niedz. 14:00-17:00

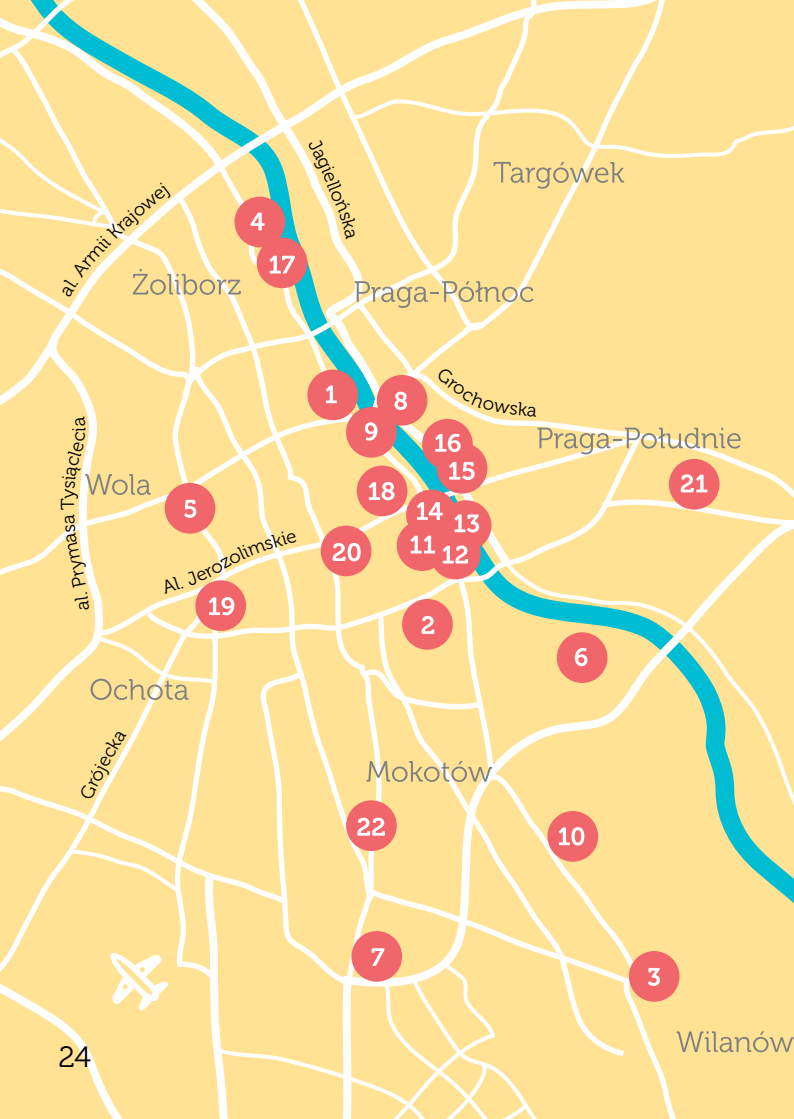
Zieleniak, ul. Zamieniecka 35
pn.-niedz. 12:00-20:00

ClockWork, ul. Ksawerów 3
czwartki 17:00-20:00

Dorożkarnia, ul. Siekierkowska 28
pn.-pt. 1-11 lipca i 28 lipca-14 sierpnia,
10:00-16:00

Muzeum Nurkowania, ul. Grzybowska 88
05, 19, 26 sierpnia 2014, 11:00-18:00
(wstęp bezpłatny)

* W przypadku złej pogody „Miejscówka” może być nieczynna.

1. Zamek Królewski w Warszawie
2. Muzeum Łazienki Królewskie w Warszawie
3. Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie
4. Muzeum Sportu i Turystyki w Warszawie
5. Muzeum Nurkowania
6. Dorożkarnia
7. Służewski Dom Kultury
8. Komisariat Rzeczny Policji
9. Uniwersyteckie Centrum Wolontariatu
10. K. S. Delta Warszawa, Przystanek Cafe
11. Żeglarski Klub Turystyczny „REJSY”
12. Cud nad Wisłą
13. Pomost 511
14. Kurort
15. Temat Rzeka
16. Plażowa
17. Boogaloo Beach Bar
18. Małpi Biznes
19. Filtry Cafe
20. Południk Zero
21. Zieleniak
22. ClockWork

Wydarzenia

towarzyszące

Uwaga! Być może zostaną zorganizowane dodatkowe wydarzenia, niewymienione w tej książeczce. Warto śledzić stronę

www.woda.edu.pl/warszawa.

Udział we wszystkich wydarzeniach jest bezpłatny!

Spacery:

Spacer z Przemkiem Paskiem wzdłuż praskiego brzegu Wisły

1 lipca (wtorek), godz. 18:00

Spotykamy się na parkingu przy wejściu do ZOO od strony Mostu Gdańskiego przy Wybrzeżu Hel skim.

Wycieczkę poprowadzi Przemek Pasek z Fundacji Ja Wisła. Spacerując malowniczym brzegiem Wisły, będziemy podziwiać panoramę Warszawy od strony Pragi oraz bujną nadwiślańską przyrodę. Spacer zakończymy na plaży przy Moście Łazienkowskim, gdzie rozpalimy ognisko. Będzie można tam odpocząć w dobrym towarzystwie oraz upiec coś smacznego. Warto zabrać wygodne buty, coś odstraszającego komary i przysmaki na ognisko.

Ornitologiczny spacer nad Wisłą

11 sierpnia (poniedziałek), godz. 9:30,
Most Poniatowskiego po praskiej stronie,
przy ścieżce gruntowej

Wycieczkę ornitologiczną wzdłuż Wisły w stronę Mostu Łazienkowskiego poprowadzi przewodnik ze Stołecznego Towarzystwa Ochrony Ptaków (STOP). Przyjrzymy się bliżej awifaunie lasów łęgowych i poznamy wiele ciekawostek na temat nadwiślańskiej przyrody. Warto zabrać wygodne buty i lornetki.

Warsztaty:

Warsztaty na Komisariacie Rzecznym
Policji

Komisariat Reczny Policji,
ul. Wybrzeże Szczecińskie 6

18 lipca (piątek), godz. 10:00-11:30

Warsztaty dla 30 dzieci (6-12 lat), obowiązują zapisy: warszawa@woda.edu.pl

Dzieci w atmosferze zabawy zdobędą wiedzę m.in. na temat bezpiecznego spędzania czasu nad wodą: zapoznają się ze znakami występującymi nad wodą, pracą ratowników; dowiedzą się, jak prawidłowo wezwać pomoc w sytuacji zagrożenia. Dodatkowo wraz z opiekunami zostaną oprowadzone po komisariacie rzeczny, który

położony jest na terenie Portu Praskiego. Dowiedzą się o pracy i jednostkach pływających używanych przez policję rzeczną. Nauczą się odczytywać stan wody z wodowskazu oraz zobaczą znaki wysokiej wody zaznaczone na budynkach komisariatu. Zobaczą także skarby z obrabowanych w czasie potopu szwedzkiego w XVII wieku rezydencji królewskich i pałaców, wydobyte z Wisły.

Warsztaty skutnicze z Domem Wisły

23 lipca (środa), godz. 18:00-20:00,
plaża przy Moście Poniatowskiego

Warsztaty dla 30 dzieci, obowiązują zapisy: warszawa@woda.edu.pl

Mini warsztaty skutnicze odbędą się na wyspie „Poniatówka”, na którą przepłyniemy drewnianą łodzią typu BAT. Na wyspie dowiemy się o tajemnicach tradycyjnych łodzi, skąd się wzięły, ile ich było, do czego służyły, czemu zniknęły z Wisły i dlaczego dziś powracają. Poznamy zanikły już zawód warszawskiego piaskarza i sprawdzimy, jak ciężka to była praca. Uczestnicy zrobią też dla siebie drewniane knagi, które służą w łodzi do przywiązywania lin, aby łódka nie odpływała od brzegu. Warto zabrać ze sobą jakieś przysmaki, które przyrządzimy na ognisku.

Warsztaty budowy wiklinowych wierzbowych kopuł

3 sierpnia (niedziela)*, godz. 11:00-14:00,
plaża na Saskiej Kępie, wstęp otwarty

Brzegi Wisły są naturalnym miejscem występowania wierzby, co też możemy zaobserwować w Warszawie. Na warsztatach z Jackiem Gądkiem poszukamy odpowiedniego drzewa, przy którym powstanie jedna z 2017 wierzbowych kopuł budujących Świadomość. Uczestnicy będą mogli wpleść w nią wiklinowe witki, zbudować sobie miniaturową kopułę i dowiedzieć się, jak samemu zrobić taką żywą konstrukcję. Zapraszamy wszystkich i zachęcamy do zabrania ze sobą kocyka oraz piknikowego prowiantu, by w sielskiej atmosferze spędzić razem trochę czasu.

*Jeśli tego dnia będzie intensywnie padać, termin lub miejsce warsztatów mogą zostać zmienione. Informacje o ewentualnej zmianie będą podane na stronie www.woda.edu.pl i na profilu gry na Facebooku.

NOTATKI

The image shows a page from a notebook. The page has a white background with a repeating pattern of light yellow wavy lines. The word "NOTATKI" is written in the top left corner in a bold, black, sans-serif font. The page is framed by a solid yellow border.

KARTA GRY

Zamek
Królewski

Muzeum
Łazienki
Królewskie

Muzeum
Pałacu Króla
Jana III
w Wilanowie

Muzeum
Sportu
i Turystyki

Służewski
Dom
Kultury

Komisariat
Rzeczny
Policji

Uniwer-
syteckie
Centrum
Wolontariatu

K.S. Delta
Warszawa,
Przystanek
Cafe

Żeglarski
Klub
Turystyczny
„REJSY”

Cud nad
Wisłą

Pomost
511

Kurort

Temat
Rzeka

Plażowa

Boogaloo
Beach
Bar

Małpi
Biznes

Filtry Cafe

Południk
Zero

Zieleniak

ClockWork

Dorożkarnia

Muzeum
Nurkowania

Spacer

Spacer

Warsztaty

Warsztaty

Warsztaty

Warsztaty

Imię i nazwisko:

.....

Adres e-mail
(telefon):

.....

Organizatorem gry jest Ośrodek Działań Ekologicznych „Źródła”.

Kontakt: www.woda.edu.pl
warszawa@woda.edu.pl

Tel: 519 326 984 (pn.-pt. w godz. 10:00-18:00)

